

Landsbankin

HÓAST meiriluta á tingi fyri viðtiknu lógini um stovnstetan av Landsbanka Føroya, er enn ikki komin størri álvari burtúr, enn at landsbankastjóri og hjálparfólk er sett og hús ávíst til henda ætlaða stovn, so lógin um landsbankan er ikki avtíkin, um onkur skuldi freistast at hild-ið tað.

AT minni brúk er fyri honum í hesum peningasmáu tíðum, skal viðgangast. Øðrvísi var, tá øll uttanlandslánini til líkt og ólíkt floymdu sum javnur streymur inn í landið til mangan illa nágreinað endamáli.

AT yvirfígging av vinnutiltøkum tá var vanlig, skerst ikki burtur, og at lánini eisini mangan vóru tikin við føroyskari rentuspekulatið fyri eyga vita vit nú við vissu.

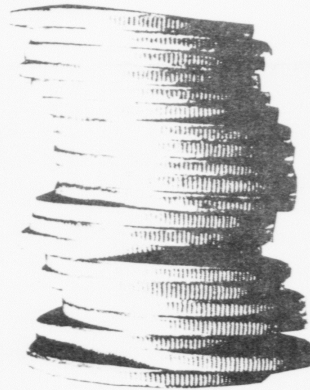
SAGT hevur verið, at landsstýrið hesi árin saktans kundi havt stýrt lánøkuni uttanlands við teimum amboðum, ið tøk vóru — at øll uttanlandslán kortini skuldu

góðkennast av landsstýrinum.

UM tey eru tað, vita vit ikki, vita bert, at mangt kundi verið øðrvísi, um vit í teimum árunum høvdu havt ein veruligan landsbanka, sum røkt kundi samband landsstýrisins við verandi peningastovnar eins og úteftir. Ein banka, ið eisini kundi veitt vinnulívi okkara hollastu vegleiðing, um farast skuldi á útlandska lánimarknaðin.

VIT halda ikki, at øll hesi uttanlandslán vóru ógrundað; summi teirra fóru til umleggingar av verandi vánaligari lánnum bæði til skip, flakavirki og aðra framleiðsluvinnu, men høvdu stýringismøguleikarnir tá verið nakað frægari — eitt nú við einum væl-virkandi landsbanka til eisini at verið við í skerjingini av veiðiflota okkara — so var kanska okkurt farið á ein náttúrligari hátt enn við upphøgging.

ÁVÍST loft, um ikki nóg lágt, er nú lagt á rentuspekulatiðina og onnur temjandi tiltøk

eru væntandi. Tað má tó altíð í hesum landi løna seg at vera sparin og seta »nering eftir tering«, men hatta má sum higartil ikki yvir skattin verða teimum til byrðu, sum als ongar møguleikar hava fyri uppsparing yvirhøvar.

AT landsbankin, hóast viðtikin, ikki fekk betri lagnu, minnir okkum ikki bert á hvørjir størstu orðloysingar-

nir eru í føroyskum politikki, men eisini okkurt um hvørjir, ið kanska mest gjørdur sær dælt av okkara enn óskipaðu peningaviðurskiftum. At mótstøðan var hareftir ber til at skilja, men spurningurin er, um tað í hesum trengri tíðum, nú færri hava nakað at óttast, ikki átti at borið til at vundið landsbankanum tey kor at virka undir, sum viðtikna lógin tilskilaði.

VIT hava annars fatan av, at bankarnir sum so nú hava betri vinnuráðgeving, enn tá serstakar deildir til ávísar vinnur, og at bankarnir eisini viðganga, at ávís tap eru í hendi, tap, ið teir verða at taka sín fulla lut í.

YVIR tómar krubbu bítask hestarnir, siga vit, men betraða fatanin millum bankar og myndugleikar um tað neyðuga í saman við vinnuni at vera felags um tað, ið koma má, gevur okkum eisini ávísar vón um, at allir partar veruliga skilja stóru fyrimunirnar við meira skipaðum peningaviðurskiftum úteftir — við einum landsbanka.

sosigaley

Fiskivinnukós okkara má setast nú

Útróðrarmaður skrivur í lesarabrævi í 14. September um reina hav okkara, sum vit reypa okkum so nógv av. Hann er tó ikki bara fegin um henda »reinleika« og sigur, at hav okkara er so reint — eisini fyri fisk — at ikki dreipst livandi longur og visir til teir menn, ið hava gingið á odda.

Í tí eirindarleysu oyðing, farin er fram seinastu 20 árin, við slagorðinum, »Jú — men vit skulu jú eisini líva!« við tí úrsliti, at her skjótt ikki er livandi longur!!!

Hann loyvir sær eisini at ivast í hvønn álvara vit skulu leggja í tað, politikarar okkara siga um hetta álvarsmál og visir á fiskivinnuuppþrivið, ráfiskabýt-

ið, sum nú er sópað av borðinum, tí ongin longur torir at kennast við tað. Viðari vónar hann, at sitandi fiskiðnaðarmálaráðharrar Thomas Arabo veruliga hevur rætt í sinum metingum um framtíðarvánirnar og um hvat best er at taka sær fyri. Útróðrarmaðurin endar við hesum spurningi:

Nær eru vit komin til tað rætta og kunnu seta eina skilagóða kós? Tá eingin fiskur er eftir á føroysku grunninum er ov seint!

Rætt hevur útróðrarmaðurin, tá er ov seint. Og vit ivast ikki í, at lættari hevði verið at vent, vóru vit raknaðir við nakað fyrr. Bert mugu vit trúgva uppá onkra framtíð her á landi. Hetta gerst ikki uttan álít á tað í havinum er.

Væl minni kann veidast og iskoytisfiskurin, sum tryggja skuldi mest

møguligum arbeiði, er enn ikki komin. Gott um onkur kundi sagt okkum og útróðrarmanninum um nakað er roynt í so máta ella um hann er til.

Fidusir og Diarré

Nic. hevur í seinasta Dagblaðnum drúgvur og innligar hugleiðingar um »læknateigin« hjá Finn-boga Isaksen í Fjurtanda. »At Lumpa og lírka« nevni Nic. hesa trúarjättan sína um viðurskifti teirra »privatu« mótvegis øllum øðrum. Nic. fer sera harðliga við tí, ið ber á brá av at vera alment og vevur alt upp í ein ellibita. Niðurstøðan er, at alt er tað bera fjas og grundað á mistrúgv mótvegis teimum, ið vilja nakað sjálvi — at hesir stovnar bert eru til fyri at summi kunnu útsponera summi — at

tað er til at missa ondina av. Hann sigur m.a.:

at í dag valdar hetta to-tala misálitið í Føroyum. Vinnulívsmaðurin er av-tikin við lóg

og aðrastaðni

at vit hava fingið prógv fyrir, at »jantelógini«, ið danir uppfundu, hava føroyskir tjóðveldis- og javn-aðarmenn fingið at um-sita.

Ókvæmisorðini, hesum seinastu verða lögð í munn um tey, ið sjálvi vilja nakað, skulu ikki verða endurgivin. Bert kunnu vit ásanna, at tað einki er í greinini, sum fær lesaran at halda, at tað blað, Nic. umboðar ella hann sjálvur á nakran hátt liða undir nevndu »jantelóg«. Heldur tykist niðurlagið vera hurrá fyri kraddi og krámi — uttan atliti til minsta fylitil fyri »hinum samfelagnum«.

Biltollurin

Vit hava í seinastuni frætt, at landsstýrið umhugsar »ótraditionellar« loysnir fyrir aftur at fáa ávísar gongd á peningaumfarið.

Tað skal vera langt frá okkum at halda, at bilar í lóguni sum so kunnu vera so nógv biligari, men vit kunnu tó ikki annað enn taka undir við teimum, ið halda, at onkrar broytingar áttu at verð gjørdar.

Hvussu verður við stóðu okkara mótvegis EEC ella ikki, so vita vit, at donum ikki í longdini verður loyvt at hava galdandi høgu bilprisir. Sostatt verður munurin millum okkara enn hægri prisir og teir ivaleyst lækkandi donsku bara so mikið stórr, at tað neyvnan kann forsvarast.

Dýrastu bilarnir eru tó í Danmark dýrari

enn hjá okkum, meðan meðalbilar og teir smærri í Føroyum eru væl dýrari.

Tølina tala fyrir, at fá hava ráð yvirhøvar at fáa sær bil, arbeiðsfólk og onnur láglønt als ikki. Hesi høvdu ikki sett nösina upp eftir størsta luxusinum, men verða sum nú er harðast tollað. Eginvektin á litla og biligara bilinum verður gloynd, tí tollað verður eftir totalvektini sum fyri smærri bilarnar tíðum er upp imóti henni á størri bilinum. Um semja ikki fekst um aðrar broytingar, so varð okkurt rokkið um tær 21-22 krónurnar í fæst-um gjaldi fyri kilo vóru roknaðar av eginvektini.